

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1777/24
16.6.2025. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Марчетић, председника већа, Јасмине Вуковљак Јовановић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Нада Бојовић, адвокат из Ивањице, Бранислава Нушића 2, против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 13435/22 од 12.10.2023. године у седници одржаној 16.06.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 13435/22 од 12.10.2023. године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 13435/22 од 12.10.2023. године, тако што се тужена Република Србија-Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације обавезује да тужиоцу АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 353.100,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа одлуке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 13435/22 од 12.10.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 3.508.244,00 динара са законском затезном каматом почев од 12.10.2023. године, до исплате.

Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 386.850,00 динара.

Ставом трећом изреке, одбијен је предлог тужиоца да се ослободи плаћања судских такси.

Против наведене пресуде, става првог и другог изреке, како произилази из жалбених навода, благовремену жалбу је изјавила тужена, побијајући пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је одговорио на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се указује жалбом тужене јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама су јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, 28.07.2014. године подручје општине Топола захватио је град који је том приликом оштетио пољопривредне културе на регистрованом пољопривредном газдинству тужиоца. Општина Топола је основала Комисију за процену штете од елементарних непогода која је утврдила да укупна штета од града на пољопривредном газдинству тужиоца износи 3.579.840,00 динара. На основу овог извештаја тужиоцу је из буџета општине Топола на име претрпљене штете дана 27.12.2015. године исплаћено 71.595,44 динара.

У уговору о набавци противградних ракета, закљученом између МЗ "... " као купца и "... " д.о.о. као продавца дана 27.06.2014. године, чланом 1. је уговорено да је предмет куповина шест противградних ракета за подручје МЗ "... " по цени од 35.400,00 динара, са урачунатим ПДВ и трошковима транспорта. Уговором о набавци противградних ракета од 29.07.2014. године закљученим између МЗ "... " - ..., као купца и "... " д.о.о, као продавца, чланом 1. је уговорено да је предмет уговора куповина једанаест противградних ракета за подручје МЗ "... " — ... по цени од 35.400,00 динара, са урачунатим ПДВ и трошковима транспорта. Противградне ракете за одбрану од града иако су биле набављене, нису испале јер из надлежног радарског центра стрелци нису добили наредбу за њихово испаливање.

Тужилац је у регистру пољопривредних газдинстава код Управе за трезор Министарства финансија - Филијала Крагујевац - Експозитура Топола уписан као комерцијално - пољопривредно газдинство под бројем ПБГ ... и извршио је обнову регистрације за 2014. годину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, претходно правилно ценећи као неосноване од стране тужене истакнуте приговоре недостатка активне и пасивне легитимације, приговор застарелости и приговор подељене одговорности закључио да је тужена одговорна за потпуну накнаду штете коју је тужилац претпео 28.07.2014. године, јер није поступила према одредби члана 8 став 1 тачка 2 и 15, члана 34 и члана 11 став 2 тачка 4а Закона о ванредним ситуацијама, а у вези одредби члана 5. став 1. тачка 10. и 11, члана 3. став 1. тачка 12. Закона о метеоролошкој и хидрометеоролошкој делатности, па је имајући у виду да је штета наступила услед незаконитог и неправилног рада тужене у смислу члана 172. став 1. ЗОО правилно одлучио када је обавезао тужену да тужиоцу накнади штету коју је претрпео у штетном догађају од 30.7.2014. године умањену за износ исплаћене накнаде са припадајућом каматом почев од пресуђења. За своју одлуку првостепени суд је дао јасне и довољне разлоге које прихвата и Апелациони суд.

Правилност тако донете пресуде није доведена у сумњу жалбеним наводима тужене.

Неосновано, с позивом на одредбе Закона о ванредним ситуацијама, тужена оспорава пасивну легитимацију, одговорност и обавезу да тужиоцу накнади штету. Наиме, одредбом члана 3 Закона о ванредним ситуацијама ("Сл.гласник РС" бр.111/09 са свим изменама и допунама), који је важио у тренутку настанка штете, прописано је да су основни задаци система заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, поред осталог и заштита као скуп превентивних мера усмерених на јачање отпорности заједнице, отклањање могућих узрока угрожавања, смањење утицаја елементарних непогода, спречавање других несрећа и у случају да до њих дође, умањење њихових последица. Одредбом члана 4 истог закона прописано је да су поред органа аутономне покрајине и органа јединица локалне самоуправе и органи државне управе субјекти система заштите и спасавања, као и да сви ти субјекти, поред осталог, обезбеђују изградњу јединственог система заштите и спасавања на територији Републике Србије те да спроводе превентивне мере заштите и спасавања. Начело заштите и спасавања које је прописано у члану 5 подразумева начело права на заштиту у складу са којим свако има право на заштиту од несрећа и катастрофа проузрокованих елементарним непогодама и другим несрећама, као и начело превентивне заштите у складу са којим органи државне управе, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе и друга правна лица приликом обезбеђења заштите од елементарних непогода и других несрећа приоритетно спроводе превентивне мере заштите у складу са својим надлежностима. Према члану 8 тачка 3 град представља елементарну непогоду, а према тачки 28 истог члана мере заштите у случају непосредне опасности од елементарних непогода обухватају и активирање штабова за ванредне ситуације, мобилизацију материјалних средстава и распоређивање људства и технике на најугроженија подручја Републике Србије. У члану 11 су утврђене надлежности Министарства унутрашњих послова које координира рад са свим субјектима система заштите и спасавања по питањима организације, планирања, припреме и спровођења мера и активности превенције и смањења ризика, заштите и спасавања. Послови противградне заштите су као надлежност Министарства унутрашњих послова у време штетног догађаја били прописани и тада важећим чланом 11 Закона о министарствима

(Службени гласник РС бр. 44/14), важећим до измене објављене у Службеном гласнику РС бр. 54/15 и ти послови су се обављали преко Сектора за ванредне ситуације.

Из наведених законских одредби произлази да су субјекти система заштите од елементарних непогода и органи државне управе. Стога, надлежност у противградној заштити ради спречавања елементарне непогоде имају и органи Републике Србије, а не само органи јединица локалне самоуправе, чија надлежност у заштити од елементарних и других већих непогода је на дан штетног догађаја била прописана тада важећим чланом 20 тачка 19 Закона о локалној самоуправи ("Сл.гласник РС" бр.129/07). Из тога надаље следи да, супротно наводима жалбе тужене, надлежност органа јединице локалне самоуправе не искључује одговорност тужене већ упућује на закључак о солидарној одговорности у смислу одредбе члана 206 ЗОО, у складу са којом оштећени има право избора од кога ће захтевати накнаду штете.

Пропуст надлежног органа тужене да у конкретном случају организује мере заштите од града представља основ за примену одредбе члана 172 ЗОО, према којој тужена као правно лице одговара за рад својих органа, па тако и за штету коју њен орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Неосновани су жалбени наводи тужене да је реч о вишој сили, те да су испуњени услови за ослобођење од њене одговорности, по члану 177 Закона о облигационим односима. Ово с тога што се појава градоносних облака може у метеоролошком смислу предвидети и штета у претежном делу спречити. Управо због ове врсте елементарних непогода је и предвиђена противградна заштита, што је регулисано Законом, а држава је дужна да пружи превентивну заштиту од временских непогода проузрокованих деловањем природних сила, које могу бити природне појаве већих размера и којима може бити нанета штета већег обима. Према наведеном, у овом случају град не представља вишу силу услед које би тужена, у смислу одредбе члана 177 ЗОО, могла бити ослобођена одговорности, већ је реч о природној појави, чије се наступање могло предвидети, а чије је штетне последице тужена могла спречити или умањити, да су њени органи поступали у складу са Законом, односно да нису пропустили да предузму потребне мере.

Навод жалбе да тужилац нема активну легитимацију је неоснован. Наиме, Комисија за процену штете од елементарних непогода Општине Топола је извештајем од 20.09.2014. године утврдила да је на пољопривредним културама тужиоца причињена штета у укупном износу од 3.579.840,00 динара. На основу тог извештаја, тужиоцу је дана 27.12.2015. године из буџета општине исплаћен део накнаде штете у износу од 71.595,00 динара, из којих чињеница произилази да је тужилац власник пољопривредних култура на којима је штета настала, а самим тим је овлашћен да тражи накнаду од тужене. Поред тога, тужилац је уз тужбу доставио потврду из које произлази да је његово пољопривредно газдинство уписано у званични регистар и да је 2014. године, када је штета настала имало статус активног газдинстава.

Неосновани су и наводи жалбе тужене да је првостепени суд пропустио да утврди допринос тужиоца насталој штети, тврдећи да је тужилац морао да поред постојања противградних ракета заштити своје заседе и на други начин, као што је противградна мрежа. Тужена је требало да доказује да је тужилац морао да зна да

постојеће мере нису довољне и да је неопходно предузети додатне мере у циљу отклањања евентуалних штетних последица од елементарних непогода (чиме се доводи у питање сврха и разлози доношења Закона о ванредним ситуацијама, као и плаћања дажбине на име трошкова организовања и функционисања система заштите), при чему би морало да буду испуњене одређене претпоставке, почев од тога да противградна одбрана не функционише, те да је тужилац упознат од стране надлежних органа да се њоме не пружа адекватна заштита, односно у којој мери она функционише и слично, као и да је тужилац био упознат од стране надлежног министарства са евентуалним додатним мерама које стоје на располагању у циљу превенције штете од елементарних непогода и начина финансирања истих.

Тужена, на којој је у смислу одредбе члана 228 и 231 ЗПП терет доказивања те чињенице, у првостепеном поступку није указала на који начин, односно предузимањем које мере је тужилац могао спречити настанак предметне штете или умањити је. Следствено томе, изостао је и доказни предлог на ту околност, па стога и могућност њеног утврђења, из ког разлога је жалбени навод којим тужена истиче допринос тужиоца настанку штете без утицаја на правилност побијане пресуде.

Жалбени навод да је првостепени суд пропустио да у уводу пресуде поред имена тужиоца неведе ЈМБГ односно матични број тужене је без утицаја на законитост и правилност одлуке, с обзиром на то да наведено представља недостатак који првостепени суд може да исправи у свако доба на предлог странке или по службеној дужности. У конкретном случају поступак је вођен између странака које се означене у тужби, које постоје и могу бити странке, те из тих разлога првостепена пресуда није донета уз битну повреду већ уз недостатак у уводу који се може исправити.

Осталим жалбеним наводима не доводи с у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке, па исти нису посебно образлагани.

Међутим, одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу другом изреке пресуде није донета правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 ЗПП, утолико што је првостепени суд погрешно признао тужиоцу право на накнаду трошкова поступка на име састава два образложена поднеска, иако из списка предмета произлази да је тужилац током поступка поднео један образложени поднесак од 25.03.2019. године. Стога, с обзиром на стање у списима, правилна примена одредбе члана 153 и 154 ЗПП подразумева право тужиоца на накнаду трошкова ангажовања адвоката за састав тужбе и 1 образложеног поднеска у износу од по 33.750,00 динара, заступање на четири одржана рочишта у износу од по 38.250,00 динара, као и у висини трошкова таксе на тужбу и пресуду у износу од по 66.300,00 динара, укупно 353.100,00 динара, све одмерено према вредности спора и важећој АТ и ТТ у време пресуђења.

Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу првом изреке применом одредбе члана 390 ЗПП, а у ставу другом применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП.

С обзиром на незнатан успех тужене у жалбеном поступку у односу на трошкове поступка, као и то да трошкови другостепеног поступка - састава одговора на жалбу тужиоца нису били нужни, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, применом члана 165 став 1

ЗПП.

**Председник већа-судија
Драгана Марчетић, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић